

Mal for medvirkningsplan

Oppdatert desember 2024

Innhold

1. Hva er medvirkning, og hvorfor er det viktig?	3
2. Hva er en medvirkningsplan?	4
3. Mål for medvirkningen: hvorfor trenger vi medvirkningen?	5
4. Kartlegg interessenter: Interessentanalyse	6
5. Planlegg prosessen: fremdriftsplan og medvirkning	7
6. Valg av metode: tiltaksplan.....	8
7. Dokumenter, evaluer og gi tilbakemelding.....	9

1. Hva er medvirkning, og hvorfor er det viktig?

Medvirkning innebærer å involvere mennesker i beslutningsprosesser som berører dem, ved å gi dem mulighet til å påvirke gjennom å dele sin kunnskap, meninger og erfaringer. Gjennom medvirkning kan interessenter bidra til å finne løsninger som fremmer samfunnsutviklingen og skaper eierskap til prosessen. Dette gir ofte mer helhetlige og bærekraftige resultater.

Medvirkning er lovpålagt i Norge gjennom blant annet plan- og bygningsloven, forvaltningsloven, offentlighetsloven, forskrift om konsekvensutredning. I tillegg finnes det nasjonale retningslinjer, veiledere og statlige forventninger. Plan- og bygningsloven legger særlig vekt på medvirkning fra ulike parter i planprosesser. Loven sikrer at ulike interesser og behov blir hørt og vurdert når beslutninger om areal- og byggeprosjekter skal tas.

I henhold til § 5-1 i Plan- og bygningsloven skal "offentlige organer, private organisasjoner og grupper og enkeltpersoner som blir berørt av planleggingen, skal sikres reell mulighet til å delta i planleggingsprosessen, med de begrensninger som følger av den enkelte plans art og det formål som skal ivaretas." Dette gjelder både når kommunen er planmyndighet og når private fremmer planforslag. Offentlige organer og andre myndigheter skal også medvirke i kommunens planlegging når det er relevant for deres virksomhet.

I Asker kommune er det flere politiske styringsdokumenter som fremhever viktigheten av samarbeide med innbyggere i utvikling og levering av tjenester, blant annet i gjeldene kommuneplans samfunnsdel:

«Kommuneplanens samfunnsdel og FNs bærekraftsmål nummer 17, samarbeid om å nå målene: Asker kommune skal sikre innbyggerne påvirkningsmuligheter i saker som gjelder dem selv og lokalsamfunnet.»

«Asker kommune skal i samarbeid med innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, private og andre aktuelle aktører: Sikre tidlig og bred medvirkning i både planarbeid, planlegging og utvikling av tjenester og tilbud.»

Vil du vite mer om Asker kommunes forventninger til medvirkning i arealplaner eller trenger tips og verktøy? Se vår ressursbank for medvirkning:

www.asker.kommune.no/ressursbankformedvirkning

2. Hva er en medvirkningsplan?

En medvirkningsplan skal definere hvordan innbyggere og andre interessenter skal involveres i en planprosess. Planen bør inneholde følgende elementer:

- en beskrivelse av mål for medvirkningsarbeidet
- en fremdriftsplan som viser milepæler i planprosessen for de ulike fasene med medvirkningsbehov
- en interesseanalyse som identifiserer aktuelle interessenter, hvordan de skal involveres i planarbeidet og hvilke arenaer som kan benyttes for å nå ut på best mulig måte
- en tiltaksplan som sier noe om hvilke tiltak vi tror blir nødvendige for å sikre medvirkning i planarbeidet
- i tillegg er det viktig at medvirkningsplanen sier noe om hvordan medvirkningen kan evalueres og dokumenteres

Medvirkningsplanen skal være et dynamisk dokument som oppdateres og tilpasses planprosessens utvikling, siden metodene for medvirkning og omfanget alltid må justeres etter planens behov og retning.

Denne malen er ment som hjelp og veiledning for å lage en medvirkningsplan til arealplaner.

Teksten er hjelpetekst som skal fjernes og erstattes. Det er viktig å vurdere hva som er fornuftige og relevant for din planprosess. Allikevel vil vi som regel anbefale at alle disse punktene inngår i en medvirkningsplan.

3. Mål for medvirkningen: hvorfor trenger vi medvirkningen?

Beskriv hva som er hensikten med medvirkningen og hva som er målet med å involvere ulike interesser i prosjektet. Hvordan vi skal oppnå målet med medvirkningen?

Et eksempel på et resultatmål for medvirkningen kan være: Interessenter, naboer og andre berørte skal bli gitt varierte medvirkningsmuligheter i tillegg til de lovfestede kravene til medvirkning. Hensikten er at naboer skal oppleve at viktige kvaliteter i området består og at de har fått sagt sin mening i planprosessen. Under følger et eksempel på mål:

Målet med medvirkningen er å styrke den demokratiske forankringen av beslutninger og forbedre planprosessen ved å inkludere interessenters kunnskap. For å sikre en vellykket medvirkning og god prosess for alle parter, er det avgjørende å ha tydelig kommunikasjon og involvering gjennom hele prosessen.

Planprogrammet har satt klare rammer for hvilke aspekter av kommuneplanen som skal revideres, og hvilke temaer vi ønsker medvirkning på. Likevel er det viktig at interessentene får mulighet til å gi sine innspill, slik at vi kan få verdifull innsikt i hvordan dagens kommuneplan har fungert. Disse innspillene vil bli nøye vurdert og brukt til å justere og forbedre planens innhold der det er nødvendig.

Hovedmålet med medvirkningen er å innhente innsikt og perspektiver som kan bidra til nødvendig revidering av planen. De ulike temaene som skal utredes, er beskrevet i kapittelet "Hvilke tema må vi utrede" i planprogrammet.

4. Kartlegg interessenter: Interessentanalyse

< En interessent i et prosjekt defineres som enhver person, gruppe eller organisasjon som kan påvirke, bli påvirket av eller oppfattet at de kan bli påvirket av prosjektet. Når vi gjør en interesseanalyse identifisere vi interesser som kan og bør påvirke prosjektets resultat, hvordan interessentene skal håndteres og hvilke tiltak som er planlagt for å møte forventingene deres. På bakgrunn av interesseanalysen avklares behov for koordinering og involvering og når i planprosessen dette skal skje.

Interessentanalysen er ikke uttømmende, underveis i prosessen kan nye interessenter legges til ved behov

Vi har fylt inn den første linjen som et eksempel.>

Interessent	Hvorfor bør de involveres?	Hva ønsker vi medvirkning på fra denne gruppen?	Hva er viktig når disse involveres?	Hva er eksempler på hvordan vi kan nå de?	Hvilke metoder for medvirkning kan vi bruke for å få innspill og innsikt?
<i>Innbyggere</i>	<i>Fordi de blir direkte påvirket av arealendringer. De har kjennskap til lokalmiljøet og kan gi verdifull innsikt.</i>	<i>Feil fra gammel kommuneplan, ny innsikt?</i>	<i>Vi må legge til rette for god informasjon og kommunikasjon. Klart språk og tydelige rammer for hva de kan medvirke på.</i>	<i>Sosiale medier Nettsiden Direkte invitasjoner (brev) Lokalaviser</i>	<i>Informasjonskampanjer Åpen kontordag</i>

5. Planlegg prosessen: fremdriftsplan og medvirkning

Lag et forslag til fremdriftsplan som også viser medvirkningsbehovet. Fremdriftsplanen bør gi en god forståelse for fremdriften til planen og når den ulike medvirkningen skal gjennomføres.

Under er et eksempel hentet fra revisjon av kommuneplanens arealdel:

[illegible]

6. Valg av metode: tiltaksplan

Det er viktig å ha en oversikt over de ulike medvirkningstiltakene og tidspunktene for disse for å få en helhetlig medvirkning gjennom hele planprosessen. Tiltaksplanen bør fylles ut i starten av en planprosess og revideres etter varsel om oppstart. Når alle innspillene er mottatt bør man ha en god oversikt over hva slags medvirkning som er nødvendig og med hvilke aktører.

Mal for tiltaksplan

Hvorfor gjennomføres tiltaket? Og hvordan skal vi bruke resultatet?	Hvem er målgruppen for tiltaket?	Hva er tiltaket?	Hvordan gjennomføres tiltaket? (kanal/metode)	Hva er tidsplanen til tiltaket (start- og sluttdato)?	Hvem er ansvarlig for gjennomføring?

7. Dokumenter, evaluer og gi tilbakemelding

Når medvirkningstiltak er gjennomført skal medvirkningsplanen oppdateres og dokumentere resultater og læring. Resultatene fra medvirkningen skal brukes til å forbedre medvirkningsplanen og tilpasse den etter behov for fremtidige milepæler i planprosessen.

Husk å gi tilbakemelding til de som har deltatt om hvordan dere tar innspillene med i videre prosess.